

Ávöxtun erlendra verðbréfa lífeyrissjóðanna árið 2006

Seðlabanki Íslands kannar á hverju ári ávöxtun erlendra verðbréfaeignar innlendra lífeyrissjóða. Í ár var send fyrirspurn á stóra lífeyrissjóði um ávöxtun erlendra verðbréfaeignar þeirra árið 2006. Í könnuninni var spurt um markaðsvirði erlendra verðbréfa í upphafi og lok árs 2006. Einnig var spurt um kaup og sölu erlendra verðbréfa á árinu og að auki um móttæknar arð- og vaxtagreiðslur. Árið 2005 voru 18 stærstu lífeyrissjóðirnir í úrtakinu en þessir sjóðir áttu um 92% af erlendri verðbréfaeign lífeyrissjóðanna. Úrtakið náði til 11 stórra lífeyrissjóða í könnuninni árið 2006 en þeir áttu um 83% af erlendri verðbréfaeign allra lífeyrissjóða á Íslandi.

Áfram há ávöxtun erlendra verðbréfa lífeyrissjóðanna

Heildarávöxtun verðbréfa er mæld sem hækkun á markaðsvirði þeirra auk arð- og vaxtagreiðslna. Í greiðslujafnaðaruppgjöri við útlönd er eingöngu lítið á hreina ávöxtun sem tekjur af erlendri verðbréfaeign. Ekki er tekið tillit til breytinga á markaðsvirði verðbréfa eða gengisbreytinga krónunnar. Niðurstaða könnunarinnar er nýtt til að meta ávöxtun erlendra verðbréfaeignar þjóðarinnar í greiðslujöfnuði við útlönd og til að greina hækkun á markaðsvirði í samanburði við alþjóðlegar hlutabréfavísitölur.

Við mat á ávöxtun erlendra verðbréfaeignar er eðlilegast að skoða ávöxtun stærstu lífeyrissjóðanna enda hlutfall erlendra verðbréfaeignar mest í eignasafni þeirra og eru þeir oftast aðilar að stærstum hluta viðskipta með erlend verðbréf á hverju ári. Ávöxtun erlendra verðbréfaeignar 11 stórra lífeyrissjóða árið 2006 var 30,7% sem er mun hærrí ávöxtun en árið 2005 en þá nam ávöxtun erlendra verðbréfaeignar 18 stærstu lífeyrissjóðanna um 14,7% (sjá mynd 1). Mesta ávöxtun fengu þessir 11 lífeyrissjóðir af eign sinni í hlutdeildarskírteinum eða um 31,3%. Þar af voru 0,16% arðgreiðslur en 31,1% var vegna hækkunar á markaðsvirði og gengisbreytinga. Hlutabréfaeignin skilaði á móta ávöxtun eða um 30,8% og var 30,1% vegna hækkunar á markaðsvirði og gengisbreytinga. Meðalávöxtun skuldabréfa var um 20% en þar af voru 16,8% vegna hækkunar á markaðsvirði og gengisbreytinga en 2,9% vegna vaxtagreiðslna.

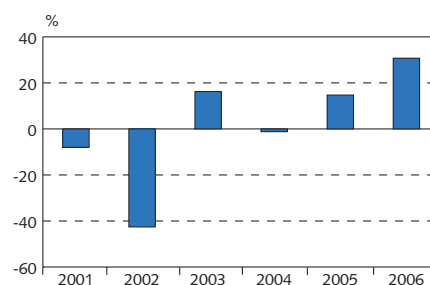
Megintilgangur könnunar á ávöxtun erlendra verðbréfa er sá að kanna arðgreiðslur af erlendri verðbréfaeign lífeyrissjóðanna. Athygli vekur hversu lág arðgreiðslurnar eru, en árið 2006 voru þær á bilinu 0,00-1,60% hjá lífeyrissjóðunum í úrtakinu. Skýringin á þessu er sú að algengt er að hlutafélög og verðbréfasjóðir greiði ekki arð til fjárfesta heldur felst ávinningur þeirra í mögulegri hækkun á markaðsvirði bréfaanna. Þau fyrirtæki sem greiða út arð miða arðgreiðslur við nafnverð hlutabréfa sem er lág prósentu af markaðsvirði þeirra.

Hins vegar hafa lífeyrissjóðirnir sagst hafa notið um 10-20% ávöxtunar af erlendri verðbréfaeign. Í útreikningum þeirra er stærsti hluti ávöxtunarinnar hækkun á markaðsvirði í krónum talið en ekki arðgreiðslur.

Samsetning erlendra verðbréfaeignar breyttist lítið

Hlutdeild hlutabréfa, hlutdeildarskírteina og skuldabréfa breyttist lítið milli árána 2005 og 2006 (sjá mynd 2). Þannig jókst hlutdeild hluta-

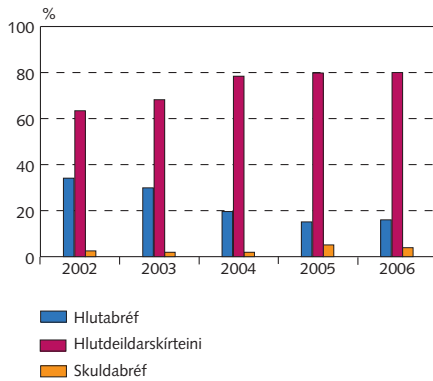
Mynd 1
Meðalávöxtun erlendra verðbréfaeignar lífeyrissjóðanna í könnuninni í íslenskum krónum

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd 2

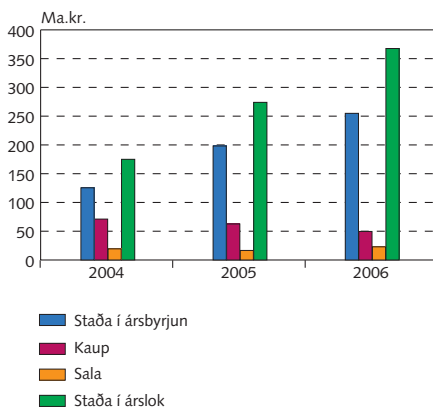
Skipting verðbréfaeignar lífeyrissjóðanna í könnuninni
Staða í árslok

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd 3

Viðskipti stærstu lífeyrissjóðanna á erlendum verðbréfamörkuðum

Heimild: Seðlabanki Íslands.

bréfa og hlutdeildarskírteina lítilla en hlutdeild skuldabréfa dróst saman. Vægi eignar í hlutdeildarskírteinum er mikið og kemur ekki á óvart þar sem að öllu jöfnu er minni áhætta því samfara að fjárfesta í hlutdeildarskírteinum erlendra verðbréfasjóða en að kaupa erlend hlutabréf í tilteknu félagi.

Góð ávöxtun í erlendra mynt og enn betri í íslenskum krónum

Helstu hlutabréfamarkaðir heims skiluðu fjárfestum ágætis ávöxtun árið 2006 og gott dæmi um það er heimsvísitala hlutabréfa (MSCI) sem hækkaði um 14,6% í dollurum talið milli árunna 2005 og 2006. Bandaríska S&P500-vísitalan hækkaði um 13,6% og breska vísitalan FTSE 100 hækkaði um 10,7%. Umtalsverð hækking varð einnig á frönsku hlutabréfavísitölunni CAC-40 (17,5%) og japönsku vísitölunni Nikkei (6,9%). Gengisvísitala gengisskráningarvogar hækkaði um 23,2% árið 2006 og gengi krónunnar veiktist gagnvart erlendra mynt um 18,8% yfir árið. Af þessu má álykta að ávöxtun erlendra verðbréfa hafi verið góð í erlendra mynt og enn betri í íslenskum krónum. Gengi krónunnar veiktist gagnvart evrunni um 21%, gagnvart bresku sterlingspundi um 22,8%, gagnvart Bandaríkjadal um 12,1% og gagnvart japönsku jeni um 11%. Þessi gengisþróun jók ávöxtun verðbréfaeignarinnar metinnar í krónum umfram hækking á markaðsvirði verðbréfa.

Lífeyrissjóðir juku eign sína

Erlend verðbréfaeign allra lífeyrissjóða landsins nam 29,6% af hreinni eign sjóðanna í árslok 2006. Verðbréfaeignin jókst um 144,1 ma.kr. á árinu 2006. Fróðlegt er að bera þessa tölu saman við niðurstöður könnunarinnar fyrir 11 stóru lífeyrissjóðina en samkvæmt henni var staða í ársbyrjun 2006 um 254,9 ma.kr., kaup á árinu námu 49,6 ma.kr., sala nam 22,9 ma.kr. á árinu og staða í árslok 2006 var 367,6 ma.kr. Samkvæmt þessu námu nettókaup ársins um 26,7 ma.kr. en hækking á markaðsvirði bréfa nam 86 ma.kr. (sjá mynd 3).

Niðurlag

Ávöxtun erlendra verðbréfaeignar lífeyrissjóðanna árið 2006 var enn hærrí en árið á undan þrátt fyrir lágar arðgreiðslur. Hækking markaðsvirðis erlendu verðbréfa tryggði sjóðunum háa ávöxtun.

Samsetning erlendra verðbréfaeignar lífeyrissjóðanna breyttist lítið milli árunna 2005 og 2006. Erlend verðbréfaeign í hlutdeildarskírteinum er eins og áður sagði langstærsti hluti verðbréfaeignar lífeyrissjóðanna og var í árslok 2006 um 80% af heildinni. Ávöxtun erlendra verðbréfa var góð í erlendra mynt árið 2006 og enn betri í íslenskum krónum.